

Nowe regulacje europejskie

Pomoc czy kula u nogi Banków –
czy nadmierna regulacja zdławi dochodowość?

Dariusz Szkaradek, MBA, CFA, FCCA

Partner

Sektor Instytucji Finansowych

Deloitte

Wyzwania regulacyjne dla sektora bankowego w 2014 roku

Unia bankowa

- Nadzór EBC nad bankami o sumie bilansowej powyżej 30 miliardów euro
- EBC Comprehensive Assessment: nadzorcza ocena ryzyka, przegląd jakości aktywów (AQR), testy warunków skrajnych dla krajów strefy euro
- Prace legislacyjne w obszarze uporządkowanej restrukturyzacji i likwidacji oraz w obszarze systemu gwarantowania depozytów

Wymogi kapitałowe i płynność

- Strategie zarządzania aktywami i pasywami oraz strategia zarządzania produktami muszą być dostosowane do spełniania nowych wymogów w zakresie adekwatności kapitałowej oraz płynności
- Długoterminowe strategie powinny uwzględniać efekt dźwigni finansowej
- Komitet Bazylejski podjął prace w zakresie rewizji stosowania modeli wewnętrznych dla ryzyka operacyjnego (AMA) oraz miar o charakterze bezpośrednim (wskaźnik dźwigni)

Relacja z klientem

- Regulatorzy koncentrują się na zwiększaniu integralności rynku finansowego poprzez wymogi dostarczania rzetelnej informacji klientom ujęte w regulacjach poszczególnych obszarów działalności instytucji finansowych.
- Szczególna uwaga w zakresie sprzedaży produktów ubezpieczeniowych (bancassurance) oraz produktów inwestycyjnych, kredytów hipotecznych, oraz działalności firm udzielających pożyczek

Pozostałe regulacje

- Rynek finansowy – EMIR, MiFID II
- Regulacje międzynarodowe – FATCA
- Sektor ubezpieczeniowy – Solvency II

Wyzwania regulacyjne dla sektora bankowego w 2014 roku

Reforma strukturalna sektora bankowego

- Reguła Volcker'sa przyjęta w USA
- Grupa robocza przy KE, reformy we Francji i Anglii
- Plany Komisji Nadzoru Finansowego w zakresie rozdzielania działalności inwestycyjnej od bankowej

Ryzyko operacyjne

- Znaczna liczba zdarzeń operacyjnych w ostatnich latach
- Zapowiedziany na 2014 rok przegląd regulacji ryzyka operacyjnego przez BIS (w tym AMA)
- Cyber Security – zagrożenia związane z postępującą digitalizacją obsługi klientów banków

Zarządzanie zmianami regulacyjnymi w kontekście międzynarodowym

- Międzynarodowe banki pod presją różnych regulatorów
- Konieczność dostosowania polskich instytucji do różnych wymogów

Ryzyko działalności na rynku międzybankowym

- Operacje na rynku międzybankowym – manipulacja stawkami LIBOR / EURIBOR
- *Misselling* produktów inwestycyjnych i ubezpieczeniowych
- Manipulacja kursami walutowymi

Odpowiedzialność kadry menedżerskiej

- Rosnąca presja na identyfikację odpowiedzialności osobistej za podejmowanie i zarządzanie ryzykiem
- Przypisywanie odpowiedzialności za podejmowane ryzyko na każdym poziomie decyzyjnym
- Konstrukcja programów motywacyjnych (pakiet CRD IV/CRR)

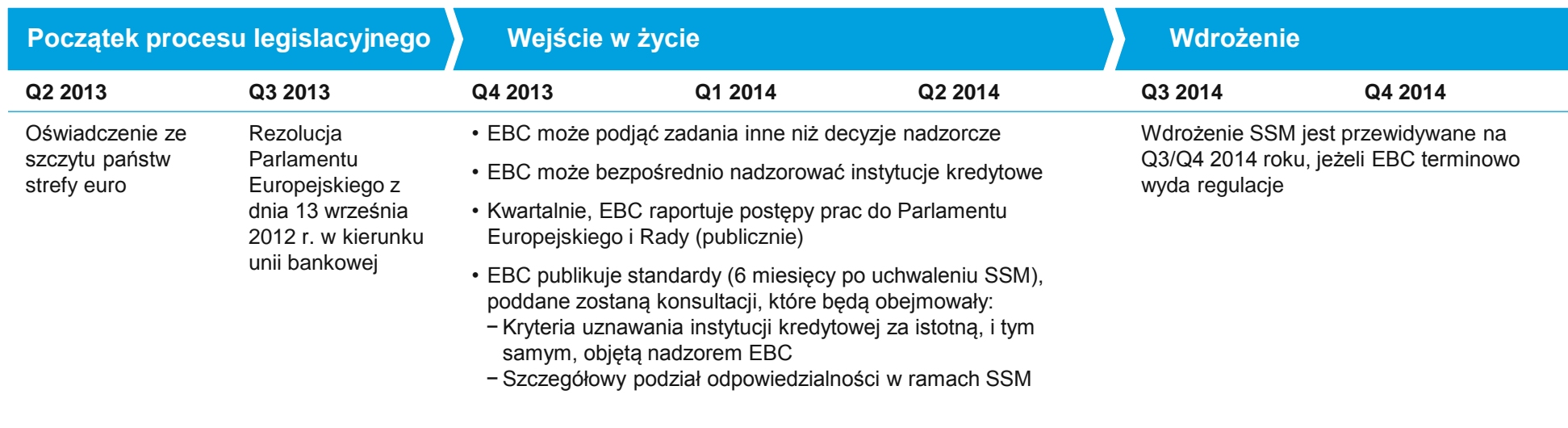
Konkurencyjność

- Regulacje w zakresie przenoszenia rachunków bankowych
- Dyrektywa w sprawie kredytów hipotecznych

Jednolity europejski nadzór bankowy (Single Supervisory Mechanism – SSM)

Nadzór EBC nad bankami o sumie bilansowej powyżej **30 miliardów euro**. W Polsce do nadzoru kwalifikuje się PKO BP oraz pośrednio spółki zależne europejskich instytucji finansowych.

Harmonogram wdrażania

Wyzwania powiązane z wdrożeniem SSM

- Organizacja współpracy ECB i lokalnych nadzorców
- Struktury danych
- Zasoby ECB niezbędne do opracowania regulacji
- Dla instytucji kredytowych: nieznane obowiązki

Aktualnie prowadzone działania

EBC „**Comprehensive Assessment**”:

- 1) Nadzorcza ocena ryzyka
- 2) Przegląd jakości aktywów (AQR)
- 3) Testy warunków skrajnych dla krajów strefy euro

Jednolity europejski system restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków (Recovery and Resolution Planning) i Jednolity Europejski System gwarantowania Depozytów

Single Resolution Mechanism – (SRM) Restrukturyzacja i Likwidacja banków

Jednolity bankowy fundusz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji

- Wydajność procesu decyzyjnego
 - Ograniczenie kosztów restrukturyzacji
 - Przepisanie kosztów w „wyważony sposób i według sprawiedliwych kryteriów”
- Źródło: Wniosek Rozporządzenie PE i Rady nr 2013/0253 (COM)

18. grudnia 2013 Ministrowie Finansów strefy euro osiągnęli porozumienie w sprawie Unii Bankowej, w tym planów restrukturyzacji i likwidacji banków. Negocjacje nad ostatecznym kształtem regulacji mają trwać do końca Q1 2014.

- SRM obejmuje fundusz pokrywający koszty restrukturyzacji banku w kraju, który nie jest w stanie sfinansować jej samodzielnie.
- Funkcjonowanie SRM wymaga ratyfikacji umowy międzyrządowej o utworzeniu funduszu przez kraje reprezentujące przynajmniej 80% kapitału składkowego SRF (Single Resolution Fund)
- Silny sprzeciw Niemiec odnośnie wykorzystania Europejskiego Mechanizmu Stabilizującego (ESM) do czasu pełnego wdrożenia SRM.

- EBC będzie odpowiedzialny za identyfikację banków w złej kondycji.
- SRB (Single Resolution Board) składająca się z członków EBC, przedstawicieli Komisji Europejskiej oraz przedstawicieli nadzoru lokalnego (kraju w którym bank prowadzi główną działalność) opracowują rekomendacje odnośnie wykorzystania mechanizmu SRM.
- Decyzje odnośnie wykorzystania SRM podejmuje Komisja Europejska.

Deposit Guarantees Scheme Directive – (DGSD) Schemat Gwarantacji Depozytów

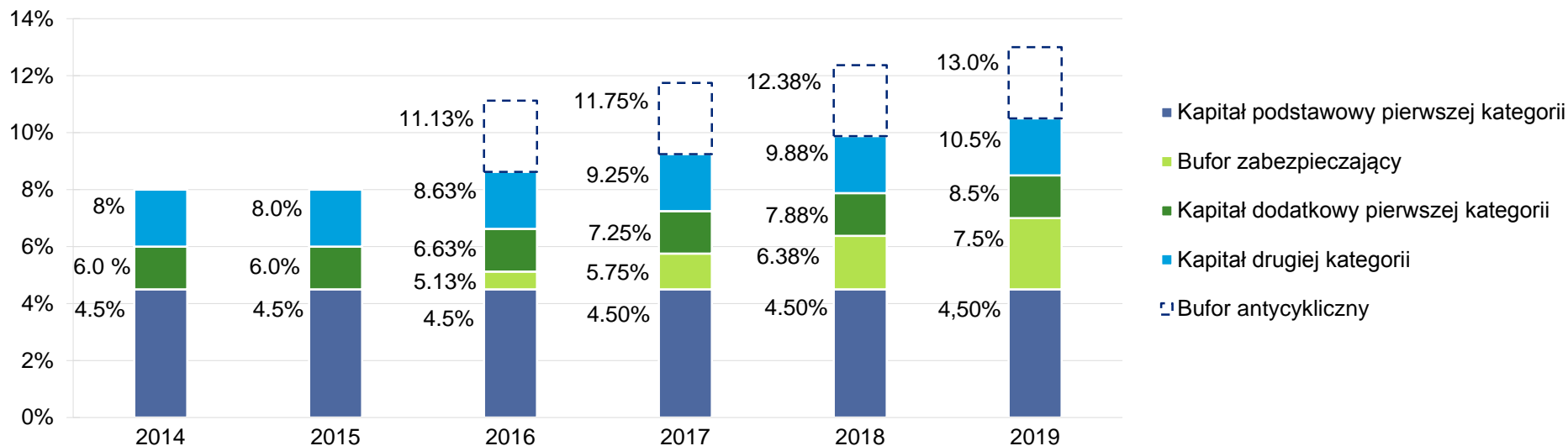
- Wprowadzenie jednolitych reguł ochrony depozytów do wysokości 100 tys. euro. Granica obowiązuje w większości krajów UE, w tym w Polsce

- Wkład do funduszu gwarancyjnego obliczany będzie na podstawie profilu ryzyka Instytucji
- Docelowo, fundusz gwarancyjny powinien osiągnąć pokrycie 0,8% depozytów gwarantowanych
- W Polsce depozyty są gwarantowane przez BFG dla sektora bankowego komercyjnego.
- BFG objęte są również SKOK i banki spółdzielcze
- Możliwość tworzenia własnych systemów gwarancyjnych w ramach bankowości spółdzielczej.

Pakiet regulacyjny CRD IV/ CRR – nowe wymogi kapitałowe i współczynnik dźwigni

Nowe wymogi kapitałowe

Wpływ CRR na zarządzanie bankiem

- Strategie zarządzania aktywami i pasywami oraz strategia zarządzania produktami muszą być dostosowane do spełniania nowych wymogów w zakresie adekwatności kapitałowej oraz płynności
- Długoterminowe strategie powinny uwzględniać efekt dźwigni finansowej
- Potrzeba zmiany w strukturze produktów oraz zarządzaniu relacjami z klientem – zwiększenie nacisku na długoterminową relację
- Optymalizacja składników pomniejszających fundusze własne
- Preferencyjne traktowanie ekspozycji wobec SME – dynamiczny rozwój czy ograniczenia związane z ryzykiem kredytowym?
- Niepewność odnośnie obszarów niedoregulowanych i opcji lokalnych – brak jednoznacznej deklaracji Nadzoru
- Zmiany w sprawozdawczości obowiązkowej i raportowaniu (nowe wymogi)

Praktyczne wyzwania związane z wdrożeniem CRDIV/CRR

Opóźnienie procesu legislacyjnego w Polsce (implementacja CRD IV, ustawa o nadzorze makroostrożnościowym, brak uchylecia/modyfikacji uchwał/rekomendacji KNF oraz określenia podejścia KNF do opcji narodowych)

Brak opublikowania ostatecznej wersji standardów technicznych w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej (m.in. w zakresie raportowania)

Stopień zaawansowania własnych rozwiązań Banku w zakresie sprawozdawczości obligatoryjnej

Kompleksowość zmian w kontekście ograniczonej dostępności własnych zasobów Banku

Interpretacja przepisów CRR i standardów technicznych (wiążących interpretacji teoretycznie powinien dokonywać trybunał ETS, w praktyce pracuje nad tym EBA – na dzień 13.01.2014 udzieliła odpowiedzi na 91 z 569 pytań)

Brak wzorców dokumentacji dot. wniosków do KNF wynikających z nowych przepisów (m.in. w zakresie wyłączeń transakcji w grupach spod limitów koncentracji)

Relacja z klientem

Nadzór EBC i Nadzory lokalne koncentrują się na zwiększaniu integralności rynku finansowego poprzez wymogi dostarczania rzetelnej informacji klientom, ujęte w regulacjach poszczególnych obszarów działalności instytucji finansowych.

Regulacje Unijne

Ochrona konsumentów jest włączona w agendy wszystkich Europejskich Instytucji Nadzoru na rok 2014.

Zagadnienie relacji z klientem uwzględniane również w:

- pakiecie MiFID II/MiFIR,
- dyrektywie w sprawie pośrednictwa ubezpieczeniowego (IMD II),
- regulacjach strukturyzowanych produktów inwestycyjnych,
- dyrektywie w sprawie rachunków bankowych.

Regulacje krajowe

W Polsce: Propozycja Rekomendacji U w sprawie dobrych praktyk w zakresie bancassurance.

Wyznacza ramy dla:

- Roli zarządu i rady nadzorczej banku w zakresie *bancassurance*
- Zabezpieczenia banku przed ryzykiem
- Roli banku/polityki rachunkowości
- Relacji z klientami
- Systemu kontroli wewnętrznej w zakresie bancassurance
- Roli funkcji compliance

Pozostałe regulacje

EMIR

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 648/2012 z dnia 4 lipca 2012r. w sprawie instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, kontrahentów centralnych i repozytoriów transakcji.
- W celu zapewnienia jednolitego stosowania zapisów EMIR szczegóły nowych wymogów zostały przedstawione w projekcie regulacyjnych standardów technicznych.

CCP

Ustanowienie instytucji kontrahenta centralnego, który rozlicza transakcje z zastosowaniem mechanizmów obniżających ryzyko niewywiązania się stron z zawartych transakcji.

TR

Ustanowienie instytucji repozytorium transakcji, do którego raportowane są zawarte transakcje pochodne.

Obowiązek rozliczania i rejestrowania transakcji pochodnych.

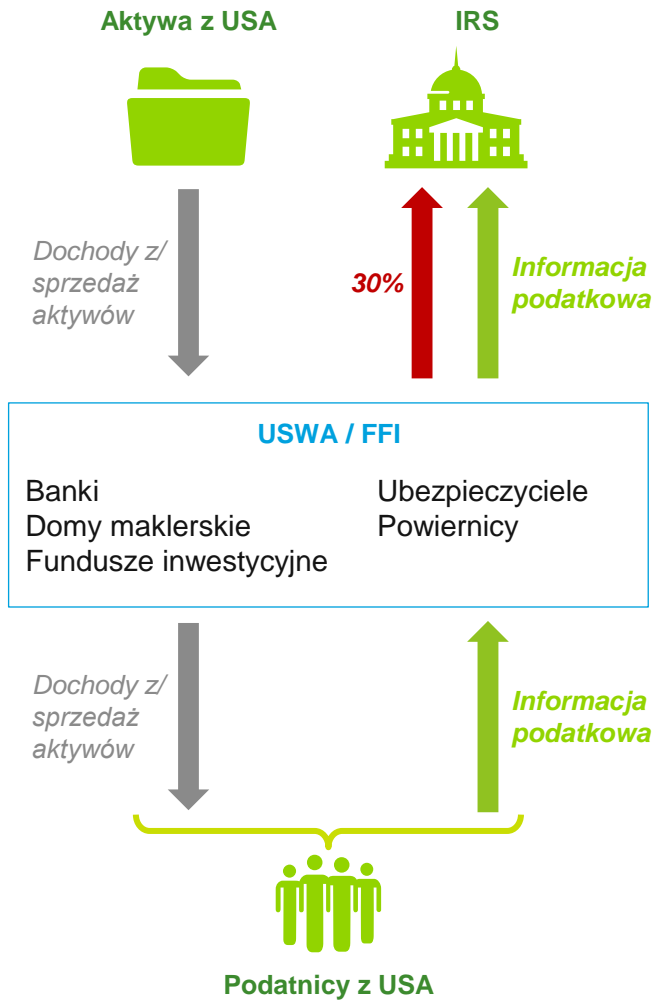
MiFID II

- Polityczny konsensus w sprawie Dyrektywy osiągnięty 14.01.2014

Główne elementy:

- Przeniesienie wymiany instrumentów finansowych na uregulowane platformy
- Zasada przejrzystości dla instrumentów niekapitałowych, takich jak obligacje i instrumenty pochodne
- Poprawa warunków konkurencji w obrocie i rozliczaniu instrumentów pochodnych
- Bardziej restrykcyjna ochrona inwestora
- Efektywne i zharmonizowane sankcje
- Zasady udzielania dostępu do rynku UE dla krajów trzecich

FATCA

Cel IRS'u

- **Kontrola nad podatnikami amerykańskimi** – w zakresie ścigalności podatków z aktywów ulokowanych poza granicami USA

Działanie IRS'u

- „**Dobrowolna**” umowa z IRS – skierowana do większości światowych instytucji finansowych
- **Obowiązek szczegółowego raportowania danych klientów z USA** – wprowadzenie obowiązku szczegółowego raportowania do IRS informacji o aktywności zagranicznej amerykańskich podatników

Mechanizm motywujący FFI do uczestnictwa

- **30% sankcja** – obowiązek przekazania do IRS 30% wartości transferów wynikających z aktywów amerykańskich skierowanych do tych instytucji finansowych, które nie podpisały porozumienia z IRS
- **Presja na partnerów biznesowych** – konieczność tworzenia mechanizmów kalkulacji i przekazywania środków do IRS spowoduje presję ze strony globalnych instytucji finansowych na ich partnerów
- **Presja ze strony klientów** – klienci będą wybierać instytucje, do których ich środki będą transferowane w całości

Reakcja UE

- **Joint statement i negocjacje** – porozumienie 6 krajów europejskich i USA w zakresie zasad współpracy i wzajemności
- **Wzajemność wymogów** – prawdopodobne jest nieodległe rozszerzenie mechanizmów FATCA o inne kraje europejskie

Deloitte.

Nazwa Deloitte odnosi się do jednej lub kilku jednostek Deloitte Touche Tohmatsu Limited, prywatnego podmiotu prawa brytyjskiego z ograniczoną odpowiedzialnością i jego firm członkowskich, które stanowią oddzielne i niezależne podmioty prawne. Dokładny opis struktury prawnej Deloitte Touche Tohmatsu Limited oraz jego firm członkowskich można znaleźć na stronie www.deloitte.com/pl/onas

W Polsce usługi na rzecz klientów świadczą: Deloitte Advisory Sp. z o.o., Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp.k. (dawniej Deloitte Audit Sp. z o.o.), Deloitte Doradztwo Podatkowe Sp. z o.o., Deloitte Business Consulting S.A. oraz Deloitte Legal, Pasternak, Korba i Wspólnicy Kancelaria Prawnicza sp.k. (wspólnie określane mianem „Deloitte Polska”), będące jednostkami stowarzyszonymi Deloitte Central Europe Holdings Limited. Deloitte Polska jest jedną z wiodących firm doradczych w kraju, świadczącą usługi profesjonalne w sześciu głównych obszarach: audytu, doradztwa podatkowego, konsultingu, zarządzania ryzykiem, doradztwa finansowego oraz prawnego za pośrednictwem ponad 1000 profesjonalistów z Polski i zagranicy.

Więcej informacji można znaleźć na polskich stronach internetowych: www.deloitte.com/pl.